



nuorisosaainkeskus
HELSINGIN KAUPUNKI

Netarin moniammatillinen verkkonuorisotyö

Street – Nuorten mielenterveyden verkkokartta

Arviointiraportti
projektivuosi 2008

Outi Cavén-Pöysä
Maaliskuu 2009

Sisälllys

JOHDANTO

1 ARVIOINNIN TOTEUTUSMALLI

1.1 Arvioinnin aineistot

1.2 Luotettavuuden pohdintaa

2 HANKKEEN TAVOITTEIDEN JA TOTEUTUSORGANISAATION KUVAUS

2.1 Street – Nuorten mielenterveyden verkkokartta

2.2 Hankkeen hakemusvaiheen tavoitteet tiivistetysti

LÄHTÖKOHTIEN ARVIOINTI

2.3. Hankkeen hallinnollinen organisaatio ja johtaminen

HANKEORGANISAATION ARVIOINTI

2.4 Hankkeen moniammatillinen yhteistyö

MONIAMMATILLISEN TOIMINTAMALLIN ARVIOINTI

2.5 Hankkeen aikataulu

AIKATAULUN, KÄYNNISTÄMISEN ARVIOINTI

3 TAVOITTEISIIN PYRKIVÄÄ TEKEMISTÄ, VUOSI 2008

3.1 Netari, toiminta 2008

3.2 Netaritoiminta IRC-galleriassa 2008

3.3 Toiminnan dokumentointi, välineet ja aineistot 2008

DOKUMENTOINNIN JA TIEDONKERUUN VÄLINEIDEN ARVIOINTI

4 HANKKEEN POLITIIKKATASO

4.1 STM ja Terveystieteiden edistämisen ohjelma

4.2 OPM ja valtakunnallinen "lasten, nuorten ja perheiden politiikkaohjelma"

POLITIIKKATASON ARVIOINTI

5 OSALLISTUJILLE SUUNNATUN KYSELYN TULOKSET

6 KEHITTÄMISEHDOTUKSET JA POHDINTA

LÄHTEET JA AINEISTOT

JOHDANTO

Arvioinnin tavoitteena on tuottaa mahdollisimman realistinen ja konkreettinen kuva hankkeen tavoitteista ja toteutuksesta vuodelta 2008. Toiseksi tavoitteeksi on asetettu kehittämishaasteiden analysointi ja nostaminen esiin vuoden 2009 ajan jatkuvan hankkeen tueksi.

Hankearvioinnin perustavoitteeksi asetettiin prosessin suunnitteluvaiheessa: "Tuottaa tietoa hankkeesta 2008 ja samalla tietoa, joka toimisi jatkohankkeen osalta tärkeänä palautteena ja potentiaalisena toiminnan suuntaajana 2009".

Arviointiprojekti on tehty aktiivisessa vuorovaikutuksessa hankkeen keskeisten toimijoiden kanssa. Toimijat ovat antaneet arvioijan käyttöön olennaisen hankkeeseen liittyvän materiaalin. Lisäksi he ovat osallistuneet aktiivisesti arvioinnin aloitusvaiheessa antaen oman asiantuntemuksensa käyttöön tapaamisissa ja tiedonkeruussa. Arvioinnin suunnittelu ja toteutus on suoritettu keväällä 2009.

Arvioinnin materiaaleina toimivat erilaiset dokumentit: hakuvaiheen materiaaleista aina vuoden 2008 toteutuksen aikana syntyneisiin aineistoihin ja yhteenvetoihin. Lisäksi käytössä on ollut myös seuraavan vuoden 2009 hankehakemus. Arvioinnin syventämiseksi ja hankkeessa toimineiden eri osapuolten näkemysten saamiseksi mukaan, arviointiin liitettiin kysely, joka toteutettiin maaliskuussa 2009 webin kautta.

Raportin alussa kuvataan arvioinnin lähestymistapaa. Toisen osan raportista muodostaa hankkeen tavoitteiden, toteutuksen ja eri osa-alueiden kuvaaminen ja analyysi. Kolmannessa osassa käsitellään asiantuntijaosallistujille suunnatun kyselyn tuloksia. Lopuksi esitellään johtopäätökset ja yhteenveto. Arviointia on kuljetettu ja toteutettu läpi koko raportin. Arviointitiedon osiot on erotettu otsikoinnein raportin eri osissa. Hankkeesta käytetään vaihtelevasti Street ja Netarin moniammatillinen verkonuorisotyö –nimiä.

(STM on tukenut hanketta Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (STM) edistämisen määrärahoista 2008)

1 ARVIOINNIN TOTEUTUSMALLI



Kuvio 1: Arviointimalli (Petri Virtanen 2007, 20)¹

Hankearviossa on käytetty soveltuvin osin yllä esitettyä arviointimallia.

PANOKSIEN osalta tarpeet ovat selkeät. Netissä toteutettavaa nuorisotyötä on tehty alkujaan koemielessä Helsingissä vuodesta 2005 alkaen. Toiminta on saavuttanut nopeasti paikkansa ja laajeneminen pääkaupunkiseudun muihin kuntiin on ollut voimakasta. Kolmantena vaiheena on ollut verkossa toteutettavan nuorisotyön laajeneminen valtakunnalliseksi hankkeeksi. Toimintaa on laajennettu Habbon lisäksi IRC-Galleriaan. Laajenemisvaiheessa toimintaa on analysoitu arvioiden myös nuorten käyttämien muiden verkkopalveluiden soveltuvuutta uusiksi toimintakohteiksi. Samanaikaisesti nuorisotyötä on tehty konkreettisesti kasvokkain erilaisissa toiminnoissa ja tapaamisissa. Moniammatillinen yhteistyö ja toimintamallien räätälöinti on ollut viime vuosina uusin ja merkittävä kehityskohde.

¹ Petri Virtanen 2007, ARVIOINTI Arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntäminen, Edita.

STM:n Terveyden edistämisen ohjelman hankemääräraha ja sen myötä moniammatillisen työn kehittämisen haaste ja toisaalta viitteellisesti taustalla oleva OPM:n hallituksen politiikkaohjelma edustavat MUUNTOMEKANISMIA. Konkreettisenä kohteena ja hankkeena on Street -hanke ja organisaationa Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus ja toimintana nuorisoasiainkeskuksen asiantuntijoiden pyrkimys kehittää moniammatillista verkkonuorisotyötä yhteistyössä eri ammatillisten toimijoiden kanssa.

TUOTOSTEN arviointia on toteutettu koko kehittämisen ensimmäisen toimintavuoden ajalta. Tässä raportissa tullaan keskittymään erityisesti Street – hankkeen eli Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön – hankkeen tulosten aiottuihin, ei-aiottuihin, välittömiin, ei-välittömiin, positiivisiin ja negatiivisiin vaikutuksiin. Arviointia suunniteltaessa haluttiin erityisesti vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Tunnettaanko projekti?
2. Miten siihen suhtaudutaan?
3. Millaista yhteistyötä on tehty?
4. Missä vaiheessa on mallintaminen?
5. Millaista tietoa projekti on tähän mennessä tuottanut?
6. Mihin asioihin tulisi kiinnittää huomiota jatkokautena 2009?
7. Millaisia toimenpiteitä tarvitaan vuoden 2009 aikana tavoitteiden saavuttamiseksi?

1.1 Arvioinnin aineistot

Arvioinnissa on käytetty aineistoina kirjallisia dokumentteja, keskeisten asiantuntijoiden tapaamisissa kerättyä tietoa ja erikseen toteutettua kyselyä. Koska kyseessä on hanke, jolla on saumattomat liittymät laajasti ja monivuotisesti toteutettavaan valtakunnalliseen verkossa toteutettavaan nuorisotyön Netari-hankkeeseen, on arvioinnissa sivuttu myös valtakunnallisen Netari -hankkeen kulloisiakin tavoitteita ja toteutusmuotoja soveltuvin osin.

Raportissa on pyritty kuvamaan lukijalle selkeästi, milloin on kyse valtakunnallisesta ja milloin Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen moniammatillisen verkkonuorisotyön hankkeesta. Rajat eivät ole aina olleet yksiselitteisiä, sillä arjen toiminta ei ole aina noudattanut ehdottomia projektirajoja.

Kirjallisissa suunnitelmissa ja raporteissa aikarajat ja kohteet eivät myöskään ole välttämättä olleet puhtaasti vain yhteen hankkeeseen keskittyviä, mikä on tuottanut ajoittain hienoisia tulkintaongelmia ja selkiinnyttämisen tarpeita.

1.2 Luotettavuuden pohdintaa

Arvioinnin kohteen edustajien kanssa käydyissä keskusteluissa kävi ilmi, että tässä vaiheessa hanketta, arvioinnin keskeisin merkitys olisi sellaisen tiedon tuottaminen, jolla olisi vaikutusta ja mahdollisuus vaikuttaa tulevaisuudessa vielä jatkuvan hankkeen toteutumisen onnistumiseen.

Oli helppoa määritellä yhdessä toimeksiantajan kanssa malli, jossa tarkastellaan ensin asetettuja tehtäviä, toiseksi niiden toteuttamisen onnistuneisuutta laajasti ja kolmanneksi erityisesti niin, että saatavaa tietoa voitaisiin käyttää jatkossa nopeasti ja luotettavasti tulevaisuuden toiminnan tehostamiseen, suuntaamiseen ja ohjaamiseen.

Arvioija tuntee Nuorisotoimen verkossa tapahtuvan nuorisotyön tavoitteita, toimintamalleja ja kehittämistarpeita, sillä aikaisempina vuosina toteutettu tutkimusyhteistyö on tuottanut tarvittavan ymmärryksen ja näkemyksen toiminnasta. Lisäksi t&k-hankkeiden aikana luotu ammatillisen luottamuksen arveltiin auttavan nopean yhteistyön luomisessa ja osaksi kirjallisessa muodossa olevien materiaalien analyysissä ja tulkinnan oikeellisuuden tavoittelussa.

Useiden eri aineistojen, eri asiantuntijoiden sekä erikseen arviointiraporttia kerätyn asiantuntijatoimijoiden näkemysten käytön katsotaan luovan triangulaarisen asetelman, jossa tulkintojen ja tulosten luotettavuuden voidaan katsoa tarkentavan itse itseään.

2
HANKKEEN
TAVOITTEIDEN
JA
TOTEUTUSORGANISAATION
Kuvaus

2.1 Street – Nuorten mielenterveyden verkkokartta, tavoitteet

Hankehakemuksen tekijöiksi valittiin vuonna 2007 kolme, keskeisesti verkossa tapahtuvaa nuorisotyötä tekevää, Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen työntekijää (verkkopedagogi Suvi Kuikka, suunnittelija Tero Huttunen ja mediatuottaja Johanna Mäkinen).

Hankkeen hakemuksen suunnittelu toteutettiin niin, että se toteutuessaan voisi rakentua jo toiminnassa olevan verkossa toteutettavan nuorisotyön perustalta. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus kehittää, toteuttaa ja koordinoi valtakunnallista Netari.fi-hanketta, jonka luontevaksi lisäyksenä tulisi moniammatillisen työn kehittämishanke. Toiminta suunniteltiin toteutettavaksi kahdessa nuorten suosimassa verkkoympäristössä. Näitä ovat Habbon Netari ja vuoden 2008 alusta IRC-Galleria eli Galtsu.

Hankehakemuksessa projektin hakuvaiheessa on asetettu seuraavat tavoitteet:

”Hankkeen tavoitteena on etsiä keinoja miten verkossa liikkuvat nuoret voidaan ohjata sosiaali- ja terveyspalvelujen piiriin hakemaan apua tarvittaessa samoin kuin miten matalakynnyksistä neuvontaa nuorille näistä palveluista verkossa tulisi tehdä ja miten se tehdään tehokkaasti ja tuloksellisesti.”

”Toiminta kohdennetaan niihin ympäristöihin, joissa nuoret pääsääntöisesti jo valmiiksi liikkuvat. Hanke pyrkii mallintamaan toimintamallin, jonka avulla pystytään liikkumaan tietoverkon ja reaali maailman välisellä rajapinnalla ja tuomaan ennaltaehkäisevän mielenterveystyön palveluja nuorelle tuttuun ympäristöön. Rajapinnoilla toimimisen yksi tavoite on saada avun tarpeessa olevat nuoret kiinni kunnalliseen tai muun palvelun tarjoajan palvelujärjestelmään.”

”Hankkeessa tehdään asiantuntijayhteistyötä tehdään Helsingin kaupungin sosiaaliviraston kanssa tehokkaiden ja ajanmukaisten toimintamallien löytämiseksi.”

”Hanke pyrkii toiminta-aikanaan saamaan aikaiseksi valtakunnallisen yhteistyö- ja toimintamallin terveys- ja sosiaalialan toimijoille

tietoverkossa tehtävälle työlle erityisesti nuorten tavoittamisen näkökulmasta. " (STM:lle Hanke-ehdotus, kohta Hankeen kuvaus, 2007, 1.)

2.2 Hankkeen hakemusvaiheen tavoitteet tiivistetysti

Verkossa tapahtuvan palvelutoimintamallin mallintaminen sekä nuorisotyölle, mutta myös sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa yhteistyössä tapahtuvalle nuorten ohjaukselle.

Neuvonta ja ohjauksen sisällön määritteleminen niin, että se on samaan aikaan ennaltaehkäisevää, "hoitavaa", kustannustehokasta, nuoria tavoittavaa ja muodostaa matalan kynnyksen palveluihin hakeutumiselle. Toiminta toteutetaan siellä, missä nuoret ovat – reaali maailman ja verkon rajapinnoilla. Palveluista korostetaan erityisesti ennaltaehkäisevän mielenterveyden palveluita.

Ammatilliselle yhteistyölle asetettiin tavoitteeksi asiantuntijuus, tehokkuus, ajanmukaisuus, valtakunnallisuus ja luonnollisesti toiminnan tekeminen tietoverkoissa.

Hankkeen käynnistyttyä, projektille laadittiin tarkennetut tavoitteet vuosille 2008 – 2009. Tavoitteita on jouduttu muokkaamaan useaan kertaan alettaessa konkretisoida hakuprosessissa esitettyjen tavoitteiden kehityspolkua. Hankesuunnitelman viimeistely on tapahtunut prosessin edetessä. Samaan aikaan toteutuksen alkaessa, hanke muokattiin osaksi Netari-hankkeen toimintasuunnitelmaa. Edellinen oli perusteltua siksi, että Street –hanke tarvitsi toiminta-alustakseen jo olemassa olevan toiminnan.

Ensimmäisen vaiheen toteutussuunnitelmasta jäi seuraava lista tavoitteita – lähinnä verkkotyökalun kehittäminen ja palveluhakemiston kehittäminen oheisen työkalun yhteyteen. Ohessa hankeosiot, joita alettiin työstää. Lisäksi osaa tavoitteista venytettiin vuodelle 2009. Näitä ovat mm. suuritöinen ja merkittävä tehtävä - työtavan mallinnus.

- sote -palvelujen tiedottaminen Netari -toiminnasta ja siitä, millaisia nuoria heille ohjaamme
- ohjauksen käytännön sopiminen palvelujen tuottajien kanssa
- miten helpotetaan siirtymistä/pääsyä?
- uusien työtapojen ja -käytäntöjen suunnittelu, ohjausmallin kuvaaminen
- työntekijöiden lisäkoulutus tunnistamaan esim. mt häiriöiden oireilua suhteessa "nuoruuden kuohuntaan"
- mitä merkitsee lastensuojelulain uudistus Netari-työntekijän ilmoitusvelvollisuuden kannalta

- Moniammatillinen verkosto verkkonuurisotyöhön (2008)
- yhteistyötahoina sosiaalitoimi, terveystoimi ja poliisi
- Moniammatillisen verkkonuurisotyön malli kunnallisessa palvelujärjestelmässä (2009)
- Malli nuorille suunnattujen sosiaali- ja terveyspalvelujen jalkauttamisesta verkkoon (2009)

(Netarin moniammatillisen verkkonuurisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008-2009)

Hankkeen sanallinen tavoitekuvaus kirjoitettiin tarkennetussa hankesuunnitelmassa seuraavasti:

"Hanke haastaa kunnallisen sosiaalityön ja terveydenhuollon rikkomaan perinteisten menetelmiensä rajoja ja kehittämään uusia tapoja toimia silloin, kun kohderyhmänä ovat nuoret. Se, mikä on ehkä osalle sosiaalityössä toimivista vierasta kuten "skypettäminen", "irkkaus" tai muu online-elämä on tänä päivänä saumaton osa nuorten elämää. Nuoret ovat on-line, kun taas aikuisten ammattilaisten täytyy vartta vasten "mennä nettiin". Sukupolvien välisten kulttuurien kohtaamisessa on kysymys kulttuurierosta samalla tavalla kuin vieraiden maiden kulttuurien kohtaamisessa. Nuorisotyön tehtävä kokonaiskuvan hallinnassa Moniammatillisessa yhteistyössä on ehkä helpompi hahmottaa legaalissa asemassa olevien sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten rooli kuin legitimizeettiin perustuvan nuorisotyön rooli. Nuorisotyön asiantuntemukseen kuuluu kuitenkin merkittäviä moniammatillisessa yhteistyössä tärkeitä peruseriaatteita. Nuorisotyön menetelmät mahdollistavat nuoren yksilöllisen kohtaamisen.

(Netarin moniammatillisen verkkonuurisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008-2009)

LÄHTÖKOHTIEN ARVIOINTI

Hankehakemuksen ja toteutusrahoituksen myöntämisen jälkeen kirjoitetut tavoitteet toistavat periaatteessa samaa teemaa – nuorten ja palvelujärjestelmän kohtaamisen kynnyksen madaltamisen tarvetta, tarvetta olla siellä, missä nuoretkin toimivat eli verkossa ja eri verkkopalveluiden käyttäjinä.

Siinä missä hakemuksen lähtökohdissa on nähtävissä tietynlaista hyvinvointipoliittista tavoitteen asetantaa, toteutusvaiheen lähtökohdissa asioita on konkretisoitu mittavaksi - resursseihin nähden jopa ehkä liiankin mittavaksi - listaksi erilaisia palveluiden tuottamisen malleja, uusia työkaluja ja ja moniammatillisen yhteistyön verkostoja ja

käytännön toimintaa. Aika- ja henkilöresursseja tulisi aina tarkastella mahdollisuuksina ja toisaalta riskeinä.

On toisaalta ymmärrettävää, että hankesuunnitelmavaiheessa tavoitteiden asentanta voi nousta kunnianhimoisuudessaan liiankin korkealle tasolle. Moniammatillisen verkkonuorisotyön osalta näin lienee käynyt, sillä hankkeeseen oli mahdollista palkata yksi uusi työntekijä tässä vaiheessa vuodeksi saadulla rahoituksella. Hankkeen toteutuksessa luotettiin vahvasti valtakunnallisen hankkeen luomaan perustaan. Uudenlaisen, moniammatillisen toimintamallin luominen asetettiin kuitenkin keskiöön kuten myös edelleen mielenterveyden häiriöiden tunnistamisen haaste ja auttamisjärjestelmän hyödyntäminen verkkonuorisotyössä.

Hankkeen tavoitteiden asettaminen on ollut haastavaa, sillä suurin tavoite – verkossa tapahtuvan moniammatillisen nuorisotyön mallintaminen ja vakiinnuttaminen palvelumalliksi on lähtökohdiltaankin jo niin laaja ja vaativa, että sen asettaminen ensimmäisen vuoden tavoitteeksi on ollut mittakaavavirhe. Tavoitteen venyttäminen kahdelle vuodelle helpottaa hieman, mutta ei täysin poista kyseisen haasteen vaativuutta, suuruutta ja mahdollista täyttymättömyyden uhkaa.

2.3. Hankkeen hallinnollinen organisaatio ja johtaminen

Netarin johtoryhmä käsittelee ja hyväksyy Netarin toimintakertomuksen, -suunnitelman ja budjetin sekä päättää toiminnan laajentumisesta, yritys- ja tutkimusyhteistyöstä ja tiedottamisen linjaamisesta. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungin nuorisotoimenjohtaja Lasse Siurala ja sihteerinä Helsingin Netari-tiimin työntekijä projektisuunnittelija Leena Tuuttila. Johtoryhmä koostuu seuraavien tahojen edustajista: Liikenne- ja viestintäministeriö, Suomen Kuntaliitto, Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak), Espoon, Vantaan, Tampereen ja Oulun kaupungin nuorisotoimet sekä Helsingin terveystakeskus. Johtoryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Vuonna 2008 johtoryhmä kokoontui 20.2. ja 4.9. (Projektisuunnittelija Virpi Palviainen esittelee Netarin moniammatillisen toiminnan -hankkeen osalta asioita johtoryhmälle).²

Johtoryhmän tehtävänä on

- hyväksyä hankkeen talousarvio
- hyväksyä hankkeen vuosittainen toimintasuunnitelma ja -kertomus
- seurata hankkeen edistymistä sekä käsitellä osavuotisarportit ja -suunnitelmat

² Liitteessä 1. johtoryhmän osallistujalista

- vastata hankkeen pr-työstä ja tiedottamisen linjaamisesta
- päättää hankkeen laajenemisesta
- päättää hankkeen tutkimustoiminnasta
- päättää hankkeen yritysysteistyöstä ja sitoumuksista

(Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008-2009)

Kehittämisyhmä Hankkeen työn sisältöä suunnitteleva ja johtoryhmälle valmisteleva ja kerran kuukaudessa kokoontuva ryhmä. Ryhmään kuuluvat Helsingin Netari-tiimin työntekijät sekä netarionhjaajat Mika Joensuu (Hyvinkää) ja Marko Seppälä (Oulu). Ryhmän puheenjohtajana toimi Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen verkkopalvelupäällikkö Suvi Kuikka. Kehittämisyhmä kokoontui noin kerran kuukaudessa. Vuoden 2008 aikana kehittämisyhmä kokoontui kaikkiaan 9 kertaa.

Kehittämisyhmän tehtävänä on

- käytännön verkossa tapahtuvan työn suunnittelu
- työstä nousevien käytännön kysymysten ja ongelmien ratkaisu
- koulutus- ja muiden yhteisten tilaisuuksien suunnittelu ja valmistelu
- johtoryhmälle tulevien asioiden valmistelu

Kehittämisyhmä arvioi työtään soveltamalla standardoitua laatumallia (esim. CAF). Kehittämisyhmä ottaa myös käyttöönsä projektinhallintamenetelmän, jonka avulla työn etenemistä voidaan seurata eri tahoilla. Kehittämisyhmän puheenjohtajana toimii verkkopedagogi Suvi Kuikka. Kehittämisyhmä koostaa toimintasuunnitelman kuuden kuukauden jaksoille, kaksi kertaa vuodessa, ja toimittaa ne johtoryhmälle käsiteltäviksi.

(Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008-2009)

Netaritiimi (mediatuottaja Johanna Mäkinen, projektisuunnittelija Leena Tuuttila, suunnittelija Tero Huttunen, mediasuunnittelija Sebastian Sihvola, projektisuunnittelija Virpi Palviainen). Hankkeen käytännön työskentelyä suunnitteleva tiimi.

Moniammatillisen verkkonuorisotyön hanke toimii vuonna 2008 saamallaan 50 000 euron terveyden edistämisen määrärahalta. Vuonna 2008 hankkeeseen on palkattu yksi työntekijä. Työntekijä toimii osana verkkonuorisotilan työntekijätiimiä.

(Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008-2009)

Hankkeen strategisesta asemoinnista ja sisällön suunnittelusta nuorisoasiainkeskuksessa on vastannut verkkopalvelupäällikkö Suvi Kuikka.

Hankkeen työntekijät kuuluvat alueellisten palvelujen osasto Keski-Suomen nuorisotyön yksikön esimiehen toiminnanjohtaja Jukka Mattilan alaisuuteen.

HANKE- ORGANISAATION ARVIOINTI

Hankkeen organisaatio muodostettiin pitkälti valtakunnallisen Netari – hankkeen olemassaolevan hankeorganisaation ”oheen ja päälle”. Uusien yhteistyötahojen edustajia kutsuttiin mukaan johtoryhmään ja kehittämissuunnitelmaan. Operatiivista suunnittelua toteuttanut Netaritiimi sai uuden jäsenen ja verkkopedagogi Suvi Kuikan tehtäviin kirjattiin uuden hankkeen strateginen johtaminen.

Julkisen sektorin toteuttamissa hankkeissa on usein nähtävissä melko moniportainen ohjaus- ja johtamisrakenne. Asiantuntijoita on paljon ja jokaiselle toimijataholle pyritään takaamaan edustaja johtoryhmissä ja ohjausryhmissä. Edellä mainitulla mallilla on etuna se, että toimiessaan hyvin, yhteistyön kehittämiselle muodostuu johdon konkreettinen ja toimiva tuki. Samoin päätöksenteko on lähellä hanketta ja tarvittaessa nopeaa.

Moniportaisen mallin heikkoutena voi olla se, että asiantuntijoiden keskustelut säilyvät keskusteluina. Tapaamisia on suhteellisen harvoin ja päätöksiä on vaikea tehdä, sillä eri intressejä ja osapuolia on paljon, satunnaiset päättäjien poissaolot hidastavat kaikkien kuulemista ja kukaan ei välttämättä käytännössä aja hanketta ja päätöksiä kyllin tehokkaasti eteenpäin vain vuoden-kaksi kestävässä hankkeessa. Suunnitelmissa on esitetty projektiohjelmiston ja laatustandardien käyttöönottoa. Niiden käytöstä ei ole kuitenkaan muita merkintöjä eikä tuotosia vuoden 2008 ajalta.

Moniammatillisen verkkonuorisotyön hanke on kunnianhimoinen. Yritys kehittää samaan aikaan uudenlaista yhteistyötä entisestään jo erittäin kuormitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden ja nuorisotyön välille on vaativa tehtävä. Poliisin liittyminen mukaan moniammatilliseen toimintaan asettaa uusia kysymyksiä nuorisotyön toimintamalleihin.

Sosiaalitoimen mukaantulon hidas käynnistyminen on tosiasia. Valtakunnallisen hankkeen ja uuden, pienimuotoisen, mutta teemaltaan tärkeän hankkeen esillä pitäminen samoilla areenoilla isojen

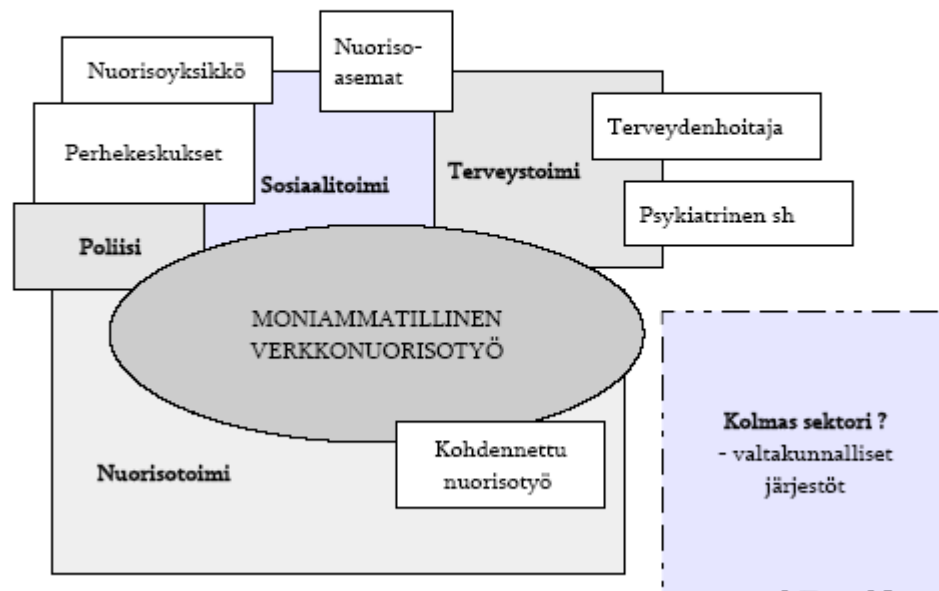
valtakunnallisten tavoitteiden kanssa voi olla haaste sekä asiantuntijoille että tiedon kululle ja arkisen työn organisoinnille ja päivittäiselle haastavan kehittämistyön ihmisjohtamiselle.

2.4 Hankkeen moniammatillinen yhteistyö

Hankkeessa suunniteltiin toteutettavaksi yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa (STM Hanke-ehdotus, kohta 8. 2007, 5):

Netari.fi, jossa ovat mukana Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten, Kotkan, Porvoon, Askolan, Turun, Tampereen, Hyvinkään, Jyväskylän, Oulun ja Lahden nuorisotoimet
 Sulake Suomi Oy
 Dynamoid Oy (Galtsun ylläpitäjä)
 Opetusministeriön nuorisotyöyksikkö
 Helsingin kaupungin sosiaalivirasto, perhepalveluyksikön johtaja

Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön yhteistyön suunnitelma keväällä 2008



Kuvio 2: Hankkeen yhteistyösuunnitelma (Palviainen 2008)

Kuviossa esitetään Moniammatillisen verkkonuorisotyön hankkeen yhteistyötahot ja niiden suhde toisiinsa ja hankkeen ytimeen. Hankkeen vuosiraportissa 2008 toteutunutta moniammatillista yhteistyötä kuvattiin 2008 osana koko Netarin toimintakertomusta seuraavasti:

”Vuoden 2008 aikana moniammatillinen toiminta on luonut kontakteja Helsingin sosiaalivirastoon ja terveyskeskukseen, sekä etsinyt kumppaneita konkreettisen verkkotyön suunnitteluun. Netari-toimintaa on esitelty Helsingin terveyskeskukselle ja Helsingin sosiaaliviraston yksiköille sekä verkossa toimiville järjestöille.

Kesäkuussa 2008 Helsingin terveyskeskus sai rahoituksen Verkkoterkkarihankkeelle kaupunginhallituksen innovaatorahastosta kolmeksi vuodeksi. Hankkeeseen palkattiin projektikoordinaattori lokakuussa 2008, ja joulukuussa tehtiin sopimus kahden terveydenhoitajan palkkaamisesta vuoden 2009 alussa. Projektikoordinaattorin perehdytys verkkoympäristöihin ja verkon kulttuureihin alkoi lokakuussa 2008.

Oulun poliisin nuorisorikosryhmä kiinnostui työskentelymahdollisuudesta nuorten verkkoympäristöissä ja aloitti Netarin kumppanina keväällä 2008. Keväällä koulutettiin Oulun poliisin nuorisorikosryhmän poliiseja (4), jotka tulevat työskentelemään verkossa vuoroviikoin ja koulutusta jatkettiin lokakuussa perehtymisellä nimenomaan tulevaan toimintaympäristöön IRC-Galleriaan. ” (Netarin toimintakertomus 2008, 6.)

”Netarissa toimivien nuoriso-ohjaajien kokemusten kautta on noussut esiin moniammatillisen verkkotyön tarve. Nuorten esiin tuomat kysymykset ja ongelmatilanteet ovat usein sellaisia, joissa asianmukainen apu löytyisi esimerkiksi terveydenhoitajalta, nuorisopsykologilta tai koulukuraattorilta. Nuoriso-ohjaajat pyrkivät ohjaamaan nuoria palveluihin, mutta ei ole varmuutta siitä, saako nuori lopulta tarvitsemaansa palvelua hajanaisten palvelujen viidakossa.

Moniammatillisen hankkeen kautta pyritään madaltamaan Netarin verkkonuorisotyössä kohdattujen nuorten kynnystä tarpeen tullen hakeutua sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä tuoda näitä palveluja nuorten suosimiin verkkoympäristöihin. Verkkonuorisotyö toimii verkon ja reaali maailman rajapinnalla, ja on siksi tärkeässä asemassa verkossa aikaansa viettävien nuorten ohjauksessa.

Hanke toteutetaan vuosina 2008-2009 moniammatillisessa yhteistyössä sosiaali- ja terveysvirastojen kanssa tehokkaiden ja ajanmukaisten toimintatapojen löytämiseksi. Nyt aluillaan olevan hankkeen lopputuotteena pyritään luomaan valtakunnallinen yhteistyö- ja toimintamalli sekä nuorten ohjauksesta verkkonuorisotyössä että sosiaali- ja terveyspalvelujen jalkauttamisesta verkkoon.

Moniammatillisen hankkeen päämääränä on ehkäistä nuorten mielenterveyden häiriöitä ja sosiaalisia ongelmia rakentamalla

toimintamalli, jonka kautta avun tarpeessa oleva nuori pystytään ohjaamaan mahdollisimman varhain palvelujen piiriin. Nuorten kynnystä siirtyä anonyymistä verkkoympäristöstä sosiaali- tai terveyspalvelujen asiakkaaksi pyritään madaltamaan esimerkiksi välittämällä palvelujen tarjoajille tietoa nuorista tiedotuksen kohderyhmänä ja asiakkaina.”

(Netarin moniammatillisen verkostonuorisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008–2009, 1.)

MONIAMMATILLISEN TOIMINTAMALLIN ARVIOINTI

Helsingin kaupungin terveydenhuollon kanssa yhteistyön käynnistäminen aloitettiin vuoden 2008 puolella. Erittäin olennaisena apuna ja toiminnan käynnistymisen nopeuttajana on ollut terveydenhuollon oman hankkeen käynnistyminen samoihin aikoihin ja yhteistyömallin rakentaminen em. hankkeiden välille.

Helsingin terveyskeskuksen yhteistyöasiantuntijat (Antti Iivanainen ja Tuula Kauppinen) olivat Netarin esittelyn myötä todenneet, että heidän tulisi ehdottomasti tehdä nuorille suunnattua työtä Netarin kanssa verkkoympäristöissä. Em. asiantuntijat käynnistivät hankehakemuksen Verkkoterkkarihankkeen käynnistämiseksi.

Mielenterveystyön ammattilaisten kanssa yhteistyösuunnittelu oli vuoden 2008 alussa vielä alkuasteella. On ollut vaikea löytää mielenterveystyöstä sopivaa kumppania, joka olisi kiinnostunut erityisesti varhaisesta puuttumisesta tai mielenterveyden edistämisestä kokeiluhankkeen tarjoamissa puitteissa. Yleinen perustelu on ollut, että yhteistyökumppaneita haetaan pääasiassa kuntatoimijoista. Projektisuunnittelija on ollut yhteydessä esim. HUSin psykiatrian organisaatioon, mutta yhteistyöstä ei ole päästy keskustelemaan. Tarve oli ilmeinen, mutta käytännön yhteistyöhön oli vielä matkaa. Myös Verkkoterkkarihankkeen toimijoiden kanssa on keskusteltu siitä, olisiko heidän organisaationsa kautta saatavissa psykiatrissa osaamista Street -hankkeeseen jatkossa. Myös Helsingin kaupungin sosiaalitoimen kanssa oli käyty neuvotteluja, mutta konkreettista toimintaa ei pystytty aloittamaan vielä 2008. Sosiaalitoimen edustaja oli kutsuttu Netarin ohjausryhmään, mutta osallistuminen toteutui vasta seuraavana vuonna.

Moniammatillinen yhteistyö on ollut pitkään julkisen sektorin tavoittelustalla. Nuorisotoimen näkemys konkreettisen yhteistyön

tarpeesta ja toteuttamisen aloittamisesta ei tee poikkeusta. Eri toimialojen ja asiantuntijoiden erityisosaaminen on parhaimmillaan yhteistyötä ja sen myötä asiakaspalvelua rikastuttava ja laatua kohottava parannus. Muutos on kuitenkin hidas ja tavoitteen saavuttamisen esteenä ovat myös jatkuvasti kasvavat jonot erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa pääkaupunkiseudulla.

2.5 Hankkeen aikataulu

Street hankkeen suunnitelmassa oli asetettu seuraava aikataulutus:

tammikuu – kesäkuu 2008:

- tutustuminen verkkoympäristöihin sekä kulttuureihin ja työtapoihin, kouluttajana Netarin ammattilaiset
- työn toimintamallien kokeilu ja valmistelu
- yhteistyötahojen informointi ja kontaktiverkoston alustava kartoitus
- verkkotyöskentelyn aloittaminen

elokuu-joulukuu 2008:

- työskentelyä verkkoympäristöissä
- työn toimintamallien kokeilua ja eteenpäinkehitys
- verkostoituminen valtakunnanlaajuisesti ja eri toimijoiden kesken
- vaikuttavuutta tutkivan seurantatutkimuksen valmistelu ja materiaalin koonti
- loppuraportin laadinta saaduista tuloksista (vuoden 2009 tammikuu)
(STM Hanke-ehdotus, kohta 7. 2007, 4)

Hankkeen käynnistyttyä 2008 laadittiin tarkennettu työsuunnitelma

Hanke on suunniteltu kaksivuotiseksi vuosille 2008 ja 2009

Kevät 2008

- hankesuunnitelman muotoilu
- käytännön verkkotyöskentelyyn perehtyminen Habbo-ympäristössä
- sisäisen työryhmän kokoaminen
- lyhyen hanke-esittelyn tekeminen
- organisaatioon jäsentyminen
- yhteistyötahojen etsiminen ja kontaktien luominen
- vuoden 2009 hankerahoitushakemuksen tekeminen
- Kansanterveyslaitokselle (STM:n terveyden edistämisen määräraha)

- yhteistyöverkoston tiedottaminen verkkonuorisotyöstä ja sen työotteesta
- verkkotiedotuksen- ja työkalun suunnittelu

Syksy 2008

- työvuoroseurannan lomakkeiden kehittäminen palvelemaan sote-alan tiedontarvetta
- case-pohjaisen perehdytysmateriaalin tuottaminen nuorten ohjauksesta
- valtakunnallinen Netari-ohjaajien koulutus I Turussa
- nuorisoasiainkeskuksen sisäinen verkkotyön seminaari
- yhteistyötahojen etsiminen, tiedottaminen ja kontaktien luominen jatkuu
- verkkotyön suunnittelu sosiaali- ja terveysviraston sekä poliisin kanssa
- yhteistyötahojen kouluttaminen ja perehdytys verkon ympäristöihin ja kulttuureihin
- Netari-ohjaajien yhteisen verkkotyökalun ohjauksellisen sisällön tuottaminen
- valtakunnallisen Netari-ohjaajien koulutuksen II sisällön suunnittelu ja materiaalin tuottaminen
- käytännön kokeiluja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten toiminnasta verkossa

AIKATAULUN, KÄYNNISTÄMISEN ARVIOINTI

Aloittaminen, osallistuminen, aikataulut, hallinto/ohjaus ja yhteinen käsitys

Hanke käynnistyi hieman suunniteltua myöhemmin työntekijärekrutoinnin ongelmien takia. Alkujaan tehtävään valittu ei ottanut työtä vastaan ja viiveiden jälkeen valitun projektisuunnittelija Virpi Palviainen pääsi aloittamaan hankkeessa 17.3.2008.

Helsingin kaupungin terveystoimi on käynnistänyt oman (06/2008) ulkopuolisen hankerahoituksensa turvin Verkkoterkkarihankkeen, jossa asiantuntijarekrutoinnit aloitettiin heinäkuussa. Rekrutointi viivästyi täyttölupien viivyessä sekä kesän huonon työvoiman saatavuuden vuoksi. Projektikoordinaattori hankkeelle saatiin palkattua verkoston kautta 10/2008. Projektikoordinaattori laati selvityksen hankkeen käynnistymisestä sekä hankesuunnitelman, jotta vuoden 2009 rahoitus saatiin vahvistettua. Terveystoimit (kaksi) ovat aloittaneet tammikuussa 2009 yhteistyön Netarin kanssa.

Yhteistyö poliisin kanssa on alkanut koulutuksena ja toimintakokeiluna 2008 aikana.

”Street - Nuorten mielenterveyden verkkokartta” -nimi muutettiin käytännössä selkeämmin toimintaa osuvammin kuvaavaksi ”Netarin moniammatillinen verkkonuorisotyö” –hankkeeksi.

Edelliseen voidaan nähdä monia syitä. Tärkein lienee se, että erityisesti moniammatillinen verkkonuorisotyö oli vuoden 2008 alussa vasta vaiheessa, jossa toiminnan kehittämisen merkitys nähtiin suurena, mutta jossa todellisuuden moniammatillista yhteistyötä ei vielä ollut käytännössä laajasti olemassa. Erityisesti mielenterveystyön ammattilaisten puuttuminen auttajajoukosta nähtiin merkittävänä puutteena ja hankehakemus kohdennettiin osaksi ko. tarpeeseen. Koska mielenterveysasiantuntijuuden kehittäminen osoittautuikin alusta alkaen arvioitua pidempikestoiseksi hankkeeksi, alkuperäinen nimi ei tuntunut sopivan ja olevan kyllin informatiivinen.

Toiseksi taustatekijäksi voidaan kirjata verkossa tapahtuvan nuorisotyön toimintamallin tähänastinen kehityspolku, jossa kehittäminen on tapahtunut voimakkaasti arjen lähtökohdista ja ajoin jopa hieman ad hoc innovatiivisesti ponnahtellen. Koko hankekokonaisuus on kehittynyt kokeilujen ja ulkopuolisen hankerahoituksen rohkaisemana. Edellinen kehittämistapa on tuottanut toisaalta koko ajan arjen tarpeisiin nopeastikin vastaavia kokeiluja ja palveluita, joista ajatus mielenterveyden ottamisesta mukaan oli toki erittäin perusteltua. Vuoden 2008 aikataulussa Street – Nuorten mielenterveyden verkkokartta –nimi osoittautui liian varhaiseksi askeleeksi lopulta kuitenkin melko jähmeästi arkeen taipuvassa kunnallisessa yhteistyössä.

Hankkeen hallinto on osaksi useamman vuoden aikana toteutettujen eri hankeosioiden summa. Toimijoista suurin osa on ollut mukana kehitystyössä alusta alkaen. Osa on siirtynyt arjen asiakastyöstä suunnittelijoiksi ja kehittäjiksi. Hankkeeseen on rekrytoitu hankerahoituksilla myös uusia toimijoita. Sitoutuminen suhteellisen lyhyisiin ja tavoitteiltaan osin melko haastaviin osahankkeisiin määräaikaisiin tehtäviin voi parhaimmillaan tuottaa monialaisia osaajia ja huonoimmillaan pirstaleista ja monenkertaista hallinnollista ja sisällöllistä kuormaa. Kokonaisuuden hallinta ja tavoitteiden pitäminen koossa, realistisina ja toteuttamiskelpoisina asettaa toimijoille suuren haasteen.

Taulukko 1: Tavoitteita haku- ja toteutusvaiheessa

Hakuvaihe	Työt kevät 2008	Työt syksy 2008	kommentit
Moniammatillisen verkoston luominen	Yhteistyötahojen kontaktointi	Yhteistyötahojen kontaktointi jatkuu	Tehty koko ajan, eteni hitaammin kuin suunniteltiin
Sote palveluiden tiedottaminen	Verkkotiedotuksen suunnittelu		
Ohjaustyökalun kehittäminen	Verkkotyökalun suunnittelu	Verkkotyökalun kehittäminen jatkuu	Aloitettu, mutta eteni huomattavasti hitaammin kuin suunniteltiin
Verkkopohjainen palveluhakuväline		Käytännön verkkotyökokeiluja	Aloitettu, suuresti kesken?
Ohjauskäytännöistä sopiminen palveluiden tuottajien kanssa			Käytännön tasolla tehty, mutta strategisella tasolla ?
Ohjausmallin kuvaaminen			Ei voida katsoa vielä edes aloitetun
Moniammatillinen verkkonuorisotyön malli kunnallisessa palvelujärjestelmässä 2009		Verkkonuorisotyötä sote ja poliisi	(Tähtäin 2009)
		Työvuoroseuranta-lomakkeen suunnittelu	
		Seminaarijärjestelyt	
Työntekijöiden lisäkoulutusta		Kouluttaminen	Toteutettu koulutuksia
		Case-pohjaisen perehdytysmater. Tekeminen	Toteutettu koulutusten yhteydessä
	Rahoitushakemusten tekeminen		Toteutettu
	Organisaatioon jäsentyminen		Aloitettu, mutta kesken. Linjapäätökset vielä avoimia
	Sisäisen työryhmän kokoaminen		Toteutettu

3
TAVOITTEISIIN
PYRKIVÄÄ
TEKEMISTÄ,
VUOSI 2008

Street –hankkeessa toiminta liittyi osaksi valtakunnallisen Netari-hankkeen ohjelmaksi kokonaisuudekseen. Molemmat hyötyvät periaatteessa toisistaan, sillä moniammatillinen hanke tarvitsee taustalle valtakunnalliset puitteet ja näkemystä perustoiminnan kasvun suunnista ja toimintatavoista. Valtakunnallinen hanke puolestaan hyötyy moniammatillisen hankkeen kokeilevasta otteesta ja mahdollisuudesta laajentaa asiantuntijoiden osaamisalueita nuorisotyön ulkopuolelle.

”Vuoden 2008 aikana moniammatillinen toiminta on luonut kontakteja Helsingin sosiaalivirastoon ja terveyskeskukseen, sekä etsinyt kumppaneita konkreettisen verkkotyön suunnitteluun. Netari-toimintaa on esitelty Helsingin terveyskeskukselle ja Helsingin sosiaaliviraston yksiköille sekä verkossa toimiville järjestöille. Moniammatillisen toiminnan hankesuunnitelmaa tarkennettiin kesäkuussa vuoden 2009 jatkorahoitusta haettaessa. Nuorille suunnattujen palvelujen kartoitusta on tehty sekä verkkopalvelujen että reaalielämän kunnallisten ja kolmannen sektorin palvelujen suhteen. Projektisuunnittelija on lisäksi perehtynyt käytännön verkkonuorisotyöhön tekemällä työvuoroja sekä Habbo- että IRC-Galleria-verkkoympäristöissä.” (Netarin toimintakertomus 2008, 6.)

Erityisesti Netari –hankkeen tiedonkeruun välineistöä kehitettiin edelleen niin, että myös moniammatillisen työn tarpeisiin valmistui kohdennettuja keruuvälineitä.

”Netarin raportointityökaluja kehitettiin syksyn 2008 alussa niin, että niiden avulla saataisiin entistä paremmin tietoa moniammatillisen toiminnan kehittämiseen. Uutena työkaluna raportointiin kehitettiin työntekijän seurantalomake IRC-Gallerian kahdenkeskisiin keskusteluihin, jonka kautta on tarkoitus kerätä yksityiskohtaisempaa tietoa keskusteluista sekä toisaalta auttaa työntekijää jäsentämään ja purkamaan käytyä keskustelua paremmin. Sosiaalityön kehittämisen näkökulmasta seurantalomakkeeseen otettiin mukaan huolen vyöhykkeistö, jonka avulla työntekijä arvioi omia auttamismahdollisuuksiaan ja voimavarojaan käydyssä keskustelussa.” (Netarin toimintakertomus 2008, 6.)

3.1 Netari, toiminta 2008

Habbon Netari-tila oli keväällä 2008 avoinna 3 iltaa viikossa ja syksyllä 4 iltaa viikossa

Tila oli avoinna yhteensä 116 kertaa

Kävijöitä vuoden 2008 aikana oli yhteensä 85 381, eli keskimäärin 736 nuorta illassa

Kävijöistä noin 60 % oli tyttöjä ja 40 % poikia. Keski-ikä oli 13,9 ikävuotta

Netarionhjaajat kävivät yhteensä 7988 keskustelua nuorten kanssa, joista 687 oli luonteeltaan syvällisempiä

3.2 Netari IRC-galleriassa 2008

Galtsun Netari-chat oli vuonna 2008 avoinna 2 iltaa viikossa, yhteensä 62 kertaa

Kävijöitä oli yhteensä 35 436, eli keskimäärin 572 nuorta illassa

Keski-ikä oli 15 ikävuotta

Netarionhjaajat kävivät yhteensä 2892 keskustelua nuorten kanssa, joista 749 oli luonteeltaan syvällisempiä

(lähde: esitys Valtakunnallinen Netari-koulutus 12. – 13.2009)

Poliisin mukaantulosta tehtiin kysely, josta tulokset:

Nuorista 28 prosenttia piti tärkeänä tai erittäin tärkeänä sitä, että IRC-Galleriassa on mahdollisuus keskustella Netarin yhteisö-chatissa poliisin kanssa. Vastaavasti 39 prosenttia piti tärkeänä tai erittäin tärkeänä mahdollisuutta keskustella poliisin kanssa yksityisesti verkon välityksellä. Suosituimmiksi keskusteluaiheiksi poliisin kanssa kyselyyn vastanneiden nuorten keskuudessa nousivat ajokorttiin liittyvät asiat (33 %), nuorten rikosoikeudellinen vastuu (31 %) ja nettikiusaaminen sekä netin laittomuudet (28 %). Nuoret toivat avoimissa vastauksissaan esille, että poliisi haluttiin IRC-Galleriaan nimenomaan nuorten kysymyksiä varten, eikä valvojan roolissa. (Mikkola, Henna (2009) IRC-Galleria-kysely: Nuorten mielipiteitä poliisista ja nuorisotyöntekijöistä verkossa

Selvitys on luettavissa Oulun yliopiston FSR-hankkeen verkkosivuilla osoitteessa: www oulu.fi/ktk/FSR → Puplications

3.3 Toiminnan dokumentointi, välineet ja aineistot 2008

Toiminnan dokumentoinnin välineitä

- päivystyspäiväkirja ohjaajille
- kuukausiraportti ohjaajille
- anonyymikeskustelulomake ohjaajille
- puolivuositainen palautekysely ohjaajille
- puolivuositainen palautekysely nuorille
- logit

Raportointityökaluilla dokumentoidaan ja kehitetään sekä valtakunnallista että moniammatillista Netari-toimintaa

Ohjaaja täyttää päivystyspäiväkirjan jokaisen päivystysillan jälkeen. Päiväkirjaan kirjataan muun muassa kuluneen illan tunnelmat, käytyjen keskusteluiden aiheet sekä monenko nuoren kanssa on juteltu. Kuukausiraportin ohjaaja täyttää aina kuun vaihteessa ja palautekyselyn kerran puolessa vuodessa.

Lisäksi IRC-Galleriaan kehitettiin syksyllä 2008 niin kutsuttu lomake, jonka ohjaaja täyttää jokaisen anonyymikeskustelun jälkeen. Anonyymikeskustelujen lomaketta kehitettäessä on pyritty huomioimaan erityisesti Netarin tulevien moniammatillisten toimijoiden eli Verkkoterkkarin sekä verkkososiaalityön tiedontarve. Ohjaaja voi myös itse hyödyntää lomaketta nuoren kanssa käytävää keskustelua strukturoivana välineenä. Lomake voi toimia nuoren tilanteen kartoittamisen välineenä. Lisäksi lomakkeen avulla pyritään Netari-tiimissä pysymään selvillä siitä, miten hyvin ohjaajien työn hallinnan tunne säilyy. Työn hallittavuuden tai hallitsemattomuuden tunne vaikuttaa oleellisesti työssä jaksamiseen.

Habbon ja Galtsun Netari-tilojen kävijöille tehdään puolen vuoden välein, jouluna ja kesällä, palautekysely. Koska kyselyjä ei voida sijoittaa Netari-tiloihin (Habbo ja Galtsu) vaan hankkeen nettisivuille, on vastausten jäänyt harmillisen vähäiseksi.

Edellä mainitut raportointityökalut ovat tärkeitä tapoja kerätä faktatietoa siitä, millaisia kehittämiskohteita Netari-työhön liittyy. Kun ongelmakohtat löydetään raporttien ja palautteen avulla, niihin voidaan etsiä ratkaisuja. Hankkeen työntekijät käyvät säännöllisesti raportointityökalujen antia läpi.

Lisäksi ohjaajien raportointityökalut voivat toimia myös ohjaajalle itselleen oman työn reflektoinnin ja kehittämisen välineenä. Ne ovat loppukeskustelujen lisäksi paikka käsitellä ja purkaa omia tuntemuksia Netari-työssä.

Kaikki raportointilomakkeemme ovat Webropol-pohjaisia. Ja mikäli haluat tutustua niihin tarkemmin, niin sekin onnistuu.

(lähde: Leena Tuuttila 16.2.2009 sähköposti)

Vuoden 2008 kootut aineistot

Osa aineistoista on Netari –hankkeessa koottuja ja osa Street-hankkeen mukana aloitettuja uusia aineistonkeruita. Numerot kertovat vastauksien määrät. Jokaisessa sähköisessä kyselyssä / kirjaamislomakkeella oli useita kysymyksiä (taustatietoja ja toiminnan sisältöön kantaa ottavia sekä pyydettyjä kehittämissuhteita). Aineistoa on kerätty sekä ohjaajilta että nuorilta itseltään.

Taulukko 2: Toiminnasta sähköisesti kerättyä tietoa 2008

<u>Galtsu netari -ohjaajan anonyymikeskustelulomake syksy 2008</u>	255
<u>Galtsu netari -ohjaajan päiväkirja kevät 2008</u>	127
<u>Galtsu netari -ohjaajan päiväkirja syksy 2008</u>	202
<u>Galtsu-Netarin palautekysely syksy 2008</u>	25
<u>Habbon netari-ohjaajan päiväkirja kevät 2008</u>	274
<u>Habbon netari-ohjaajan päiväkirja syksy 2008</u>	274
<u>Habbo-Netarin palautekysely syksy 2008</u>	26
<u>Netariin on suunniteltu järjestettäväksi teemailtoja</u>	41
<u>Netarin Turun koulutuksen palaute</u>	18
<u>Netariohjaajan kuukausiraportti kevät 2008</u>	82
<u>Netariohjaajan kuukausiraportti syksy 2008</u>	61
<u>Netari-ohjaajan palaute kevät 2008</u>	14
<u>Netariohjaajan palaute syksy 2008</u>	10

DOKUMENTOINNIN JA TIEDONKERUUN VÄLINEIDEN ARVIOINTI

Hankkeeseen on luotu mittava määrä erilaisia tiedonkeruun välineitä ja prosesseja. Osa tiedonkeruusta tapahtuu valtakunnallisen Netari -hankkeen ohessa ja osana. Hanketta varten on myös kehitetty vielä muutama lisäaineiston keruuprosessi. Hankkeen tiedonkeruun osalta aineistoa kertyy siis koko ajan ja suhteellisen kattavasti. Tietoa saadaan

monelta eri taholta ja myös käyttäjiä – nuoria – on lähestytty ja kerätty kokemustietoa.

Tässä vaiheessa hanketta ja liittäen mukaan myös Netari-hankkeesta jo kertynyt tieto, lienee syytä kysyä, onko aineistojen analyysi ja tulosten hyötykäytön suunnittelu jäänyt toiminnan jalkoihin? Ajallisesti kattavista tietovarannoista on tähän mennessä käytetty lähinnä määrällistä lukumäärätietoa informaatiotarkoituksissa. Sen sijaan todellinen aineistojen analyysi ja saatujen tulosten käyttö toiminnan ohjaamisessa on jäänyt selkeästi liki toteutumatta. Samoin tiedonkeruun kehittäminen on jäänyt lähes alkuvaiheen tasolle, sillä jos tietoa ei analysoida huolellisesti ja kehitetä tiedon keruuta ja tietotarpeiden analyysiä, on mahdotonta – jopa tarpeetonta – puuttua tiedon keräämiseen. Nykyisellään tieto kertyy vuosittain tietokantaan, mutta on selvästi nähtävissä, että seuraavassa vaiheessa tiedon sisältöä pitää kehittää vastaamaan vuoden 2009 tietotarpeita. Pelkkä kysyminen ja kerääminen ei ole arvo sinänsä, vaan tiedosta tulee tehdä oppimisen prosessi, jonka merkitys kehittämisessä tulisi ottaa selkeästi ja välittömästi käyttöön.

Em. prosessin haltuunotolla jo kertyneiden ja jatkossa tietoisemmin kerättävien aineistojen analyysistä voisi saada tehokkaasti ajankohtaista ja toimivaa ohjaustietoa koulutukselle, yhteistyömallien kehittämiselle ja jopa kansainvälisen yhteistyön ja tiedonvaihdon aineksiksi.

Koska hankkeen tavoitteisiin on kirjattu monia erilaisia mallinnus- ja työprosessin kehittämislupauksia, pitäisi viimeistään tässä vaiheessa alkaa hyödyntää ja kehittää toimintatiedon keruuta, analyysiä ja hyödyntämisen malleja johdonmukaisesti ja ammattitaitoisesti. Edellä kuvattua toimintaa ei tulisi säilyttää määräaikaisen projektihenkilöstön toiminnaksi, vaan se tulisi toteuttaa operatiivisesta toiminnasta vastaavien avainhenkilöiden toimesta.

4 HANKKEEN POLITIIKKATASO

4.1 STM ja Terveystiedon edistämisen ohjelma

”Terveystiedon edistämisen rahoituksen eräänä vuoden 2008 painopisteenä on lasten ja nuorten psykososiaalisen kehityksen, mielenterveyden ja sosiaalisen osallisuuden edistäminen (Terveystiedon edistämisen suunnitelma vuodelle 2008).

Moniammatillisen verkkonuorisotyön hankkeen rahoitus tulee suunnitelman ehkäisevän mielenterveyden edistämisen kohdasta. Helsingin

kaupungin nuorisoasiainkeskus toimii hankkeen luonnollisena toteuttajaorganisaationa verkkonuurisotyön edelläkävijänä ja kehittäjänä.

Hankkeella on kohderyhmä kahdella eri tasolla. Lopullisten tulosten kannalta keskeisin kohderyhmä ovat verkkonuurisotyössä kohdatut nuoret. Hankkeen avulla pyritään madaltamaan nuorten avunhakemisen kynnyksiä, ja näin ehkäistä mielenterveyden häiriöiden kehittymistä.

Välittömänä kohderyhmänä taas ovat nuorten ohjausta ja neuvontaa tekevät verkkonuurisotyön ammattilaiset, joiden käyttöön hankkeessa pyritään luomaan uusi ohjaustyökalu. Kunnallisen verkkonuurisotyön käyttöön pyritään kehittämään hankkeen kautta moniammatillisen yhteistyön malli.

Kunnalliset sosiaali- ja terveystalvet hyötyvät useilla tavoilla yhteistyöstä verkkonuurisotyön kanssa. Kuten nuorisotyössä yleensä myös verkkonuurisotyössä työntekijöillä on aikaa nuoren yksilölliseen kohtaamiseen sekä hänen elämäntilanteensa kokonaisvaltaiseen kartoittamiseen.”

(Netarin moniammatillisen verkkonuurisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008-2009)

4.2 OPM ja valtakunnallinen ”lasten, nuorten ja perheiden politiikkaohjelma”

Arvioitavan hankkeen osalta taustalla on myös viitteellisesti hallituksen ”Lasten, nuorten ja perheiden politiikkaohjelma”. Valtioneuvosto on hyväksynyt 13.12.2007 ”Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman 2007 - 2011”, mikä luo perustan politiikkaohjelmalle.

Ohjelman³ rakenne ja tavoitteet ovat:

—
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmalla tuetaan lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointia, vähennetään syrjäytymistä, lisätään lasten ja nuorten osallistumista ja kuulemista sekä lasten oikeuksista tiedottamista.

Ohjelma jakautuu kolmeen osa-alueeseen:

- lapsilähtöinen yhteiskunta
- hyvinvoiva lapsiperhe

³ (http://www.minedu.fi/lapset_nuoret_perheet/Osa-alueet/?lang=fi; , lainattu 23.3.2009)

- syrjäytymisen ehkäiseminen

Politiikkaohjelma kokoaa eri hallinnonalojen ja eri toimijoiden samaan päämäärään tähtäviä ratkaisuja, joiden yhteensovituksesta se vastaa. Perustana yhteistyölle on valtioneuvoston lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma.

Hallitusohjelman mukaan lasten, nuorten ja perheiden politiikkaohjelmassa kiinnitetään huomiota:

- lasten ja nuorten syrjäytymisuhkien ja pahoinvoinnin varhaiseen tunnistamiseen ja tukeen
- lasten ja nuorten huostaanottojen tarpeen vähentämiseen
- lasten ja nuorten terveyserojen kaventamiseen sekä terveiden elintapojen ja mielenterveyden edistämiseen
- lapsiperheiden hyvinvoinnin, taloudellisen aseman ja palveluiden parantamiseen
- vanhemmuuden tukemiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen
- nuorten koulutukseen ja työllisyyteen
- lasten ja nuorten kansalaistaitojen, kuulemisen, harrastustoiminnan ja osallistumisen edistämiseen
- lasten ja nuorten elinolojen, erityisesti lapsiköyhyyden seurannan tietopohjan parantamiseen
- päätösten lapsivaikutusten arvioinnin kehittämiseen
- lapsen oikeuksista tiedottamisen edistämiseen

Vahvistetaan lasten ja nuorten turvallista mediaympäristöä ja medialukutaitoa

Tavoitteena on edistää lapsille ja nuorille turvallista mediaympäristöä ja medialukutaitoa. Myös vanhemmat kaipaavat tukea mediakasvatustyössään. Tavoitteena on, että eri hallinnonalojen toimet muodostavat kokonaisuuden, jolla edistetään turvallista mediaympäristöä. Tavoitteena on nostaa lasten ja nuorten asema tietoyhteiskunnan kansalaisina esiin tietoyhteiskunnan kehittämisessä ja hankkeissa.

- Osallistutaan turvallisen mediaympäristön ja medialukutaidon kansallisiin kehittämishankkeisiin.
- Selkeytetään viranomaisten koordinoituvastuu lasten ja nuorten turvallisen mediaympäristön ja mediakasvatuksen kehittämisessä.
- Vastataan mediaympäristön haasteisiin ja selvitetään valtion elokuvatarkastamon toimintojen laajentamista mediakasvatukselliseen tutkimus- ja kehittämistyöhön. Tarkistetaan, että alaikäisten suojelua koskeva lainsäädäntö vastaa median kehitystä.
- Tuetaan verkkodemokratiavälineistön kehittämistä mm. valtikka.fi portaalin kautta, joka tukee nuorten kansalaistoimintaa. Verkkodemokratian kehittämisessä monikulttuurisuus nostetaan esiin.

Syrjäytymisen ehkäiseminen

Tavoitteena on lisätä nuorten elämänhallintataitoja sekä motivoida heitä koulutukseen ja työelämään. Tavoitteena on että nuorisotyö, koulu, työhallinto sekä sosiaali- ja terveystoimi toimivat yhdessä syrjäytymisen ennaltaehkäisemisessä. On myös tärkeää selkiyttää viranomaisten vastuunjakoa tukitoiminnassa ja arvioida tukipalvelujen saavutettavuutta ja riittävyttä.

Tavoitteena on vähentää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrää mm. työpajatoiminnan ja ehkäisevän nuorisotyön laajentamisen ja vakiinnuttamisen kautta. Tavoitteena on kehittää keinoja, joilla autetaan erityisesti sellaisia nuoria, jotka uhkaavat syrjäytyä jo peruskoulun aikana. Toimenpiteet kohdennetaan erityisesti vaikeassa elämäntilanteessa oleviin nuoriin.

- Tehdään perusselvitys lapsille ja nuorille tarjottavista tukipalveluista ja niiden saavutettavuudesta sekä määritellään toimiva vastuunjako eri toimijoiden kesken.
- Nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on keskeistä perusnuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvä nuorten sosiaalinen vahvistaminen, jota kaikki nuoret tarvitsevat eri kehitysvaiheissa.
- Kehitetään, laajennetaan ja vakiinnutetaan työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö valtakunnallisesti.
- Kehitetään uusia malleja työpaikoilla tapahtuvaan oppimiseen.
- Tuetaan peruskoulun lopettavien oppilaiden siirtymistä toiselle asteelle.
- Selvitetään ja tuetaan nuorten omaa taloudenhallintaa sekä lasten ja nuorten asemaa velkaongelmista kärsivissä perheissä.

POLITIIKKATASON ARVIOINTI

Moniammatillisen verkkonuorisotyön hankkeen tavoitteet ja toimintamallit toteuttavat erittäin hyvin sekä varsinaisen STM:n terveyden edistämisen määrärahojen tavoitteita. Koska Hanke liittyy olennaisesti ja liki saumattomasti myös valtakunnallisen Netari – hankkeen tavoitteisiin, ovat hallituksen politiikkaohjelman tavoitteet luontevasti otettavissa hankkeen laajimpaan viitekehykseen.

Kyseessä on mitä selkeimmin hyvinvointipolitiikan ytimeen osuva hanke. Ennaltaehkäisyn elementit ovat selkeästi tavoitteistossa esillä ja moniammatillisen toimintatavan luomisen haaste tuottaa luontevan ammatillisen ja asiantuntijoiden kumppanuuden tavoitteen toiminnalle.

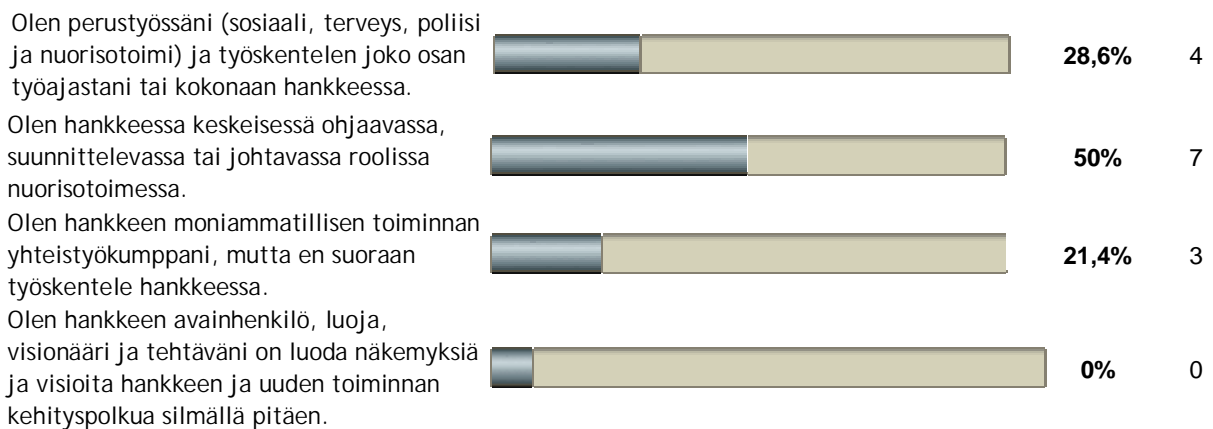
Street-hanke on tavoitteiltaan erinomainen esimerkki hankkeesta, jossa tavoitteet ja toiminta onnistuessaan tuottaa esimerkillisen muuntomekanismin suomalaisen hyvinvointipolitiikan kehittämisen haasteisiin ja toisaalta politiikkaohjelmissa esitettyjen tarpeiden täyttämiseksi.

5 OSALLISTUJILLE SUUNNATUN KYSELYN TULOKSET

5.1 Kyselyn toteutus ja kohdejoukko

Hankkeen käytännön toteutuksen arviointia lähestyttiin dokumenttien ja tapaamisten lisäksi laatimalla kysely, jonka kohteeksi valittiin 32 eri tavoin ja eri tasoisesti hankkeessa vuonna 2008 mukana ollutta toimijaa. Vastaajat edustivat nuorisotoimea useissa eri kunnissa, terveydenhuoltoa, sosiaalitointa ja poliisia. Vastaajia oli yhteensä 19.

Kysely toteutettiin webropol –ohjelmalla ja se oli avoinna vastaajille maanantaista sunnuntaihin (23.-29.3.) viikon ajan. Vastausprosentti kohosi 59%:iin. Sekä työntekijätason että kehittäjien ja johdon edustajat olivat edustettuina. Kukaan vastaajista ei kokenut kuuluvansa ”avainhenkilöksi, luojaksi ja visionääriksi, jonka tehtävänä olisi luoda näkemyksiä ja visioita hankkeen ja uuden toiminnan kehityspolkuja silmällä pitäen”.



Kuvio 3: Kyselyyn vastanneiden jakauma

Vastausprosentti kohosi hyväksi ja vastaajat ilmaisivat kantansa monisanaisesti ja rakentavasti kaikkiaan viiteen sisällölliseen ja omin sanoin vastattavaan kyselyyn. Lisäksi ns. vapaa sana oli myös käytössä usean vastaajan kohdalla. Kyselyyn vastanneista 5 vastaajaa jätti valitsematta tarjolla olleen taustatietovaihtoehdon, mutta tarkennuskohdassa he ilmaisivat olevansa asiantuntija-asemassa ja kehittäjinä (3) ja terveydenhuollon yhteistyökumppaneita (2).

5.2 Kuvaile omin sanoin tiivistetysti moniammatillista verkkonuorisotyöhanketta. Mistä hankkeesta oli mielestäsi kyse ja mitkä olivat hankkeen tärkeimmät tavoitteet viime vuonna 2008?

	Työntekijät	Suunnittelijat, johtajat tms.	Yhteistyökumppani
Tavoite ja 2008 alkanutta toimintaa hankkeessa	Nuorille verkkoon palveluja moniammatillisesti. Verkkoon jumittuneiden nuorien löytäminen.	Moniammatillinen toiminta on käynnistynyt hyvin. Positiivinen henki. Saatu jo paljon aikaan.	Moniammatillisen työmallin kehittäminen aloitettu verkossa. Uudenlaisen työmallin oppiminen ja kehittäminen aloitettu.
Kehitettävää	Perehdytykset, koulutukset, käsikirjan luominen. Muidenkin ammattiryhmien työntekijöiden tuominen mukaan toimintaan.	Sosiaalitoimi puuttuu edelleen ja sen mukaantuloa odotetaan. Menetelmien kehittäminen. Uutena pelitalon toimintakokeilu.	Verkossa tehtävän työn syventäminen. Toimintamallin laajentaminen jatkossa muihinkin kuntiin.

5.3 Miten hanke on näkynyt viime vuonna arjen työssäsi?

	Työntekijä	Suunnittelija, johtaja tms.	Yhteistyökumppani
Miten näkynyt	Työskentelyä hankkeessa, lisääntyneitä keskusteluja, kokouksia ja suunnittelua	Suunnitteluna, keskeisenä työtehtävänä, osallistumisena työhön ja koulutuksiin ja kokouksiin	Osallistunut koulutuksiin. Suunnittelutyönä ja hakemusten tekemistä. Osaksi ei mitenkään.
Kehitettävää		Johtamisen haasteita ja henkilöjohtamisen tapoja pitäisi miettiä, organisaation sisäisiä malleja tulisi miettiä ja kehittää	

5.4 Miten moniammatillinen yhteistyö on kokemuksesi mukaan käynnistynyt viime vuonna? Voit käyttää esimerkkejä onnistumisista. Kuvaa myös mahdollisesti toteutumattomia odotuksiasi vuoden 2008 osalta.

	Työntekijä	Suunnittelija, johtaja tms.	Yhteistyökumppani
Käynnistyminen ja onnistumiset 2008	Käynnistynyt hyvin. Toiminta kehittyi vuotta 2009 kohti mennessä.	Vastaanotto innostunutta ja käynnistynyt hyvin. Alussa hieman hidasta, mutta vauhtiin on päästy.	Hyvin käynnistynyt ja innostunutta toimintaa. Yhteistyö toimii hyvin hankkeessa. Hankkeelle suuri tarve.
Kehitettävää		Rakenteet ja toimintamallit sosiaaliviraston osalta vielä hakusessa.	

5.5 Oletko saanut mielestäsi tarpeeksi tietoa viime vuoden ja/tai viime vuonna toiminnasta hankkeessa? Millaisia mahdollisia tietotarpeita sinulla on jatkossa hankkeen osalta?

	Työntekijä	Suunnittelija, johtaja tms.	Yhteistyökumppani
Tiedonsaanti	Tietoa on saanut riittävästi	Tietoa on ollut riittävästi, joskin kuuluminen johtojne. ryhmiin auttaa asiassa.	Tietoa on saanut, mutta sen saaminen on toki edellyttänyt myös omatoimisuutta. Työntekijän kautta on ollut helppo saada toistaiseksi tietoa jos haluaa sitä.
Kehitettävää		Netin kautta tiedottaminen on ollut vielä rahan puutteen vuoksi liian vähäistä ja toimintaa tulisi ehdottomasti kehittää Ulkopuolisten toimijoiden osalta tiedottamista tulisi kehittää ja lisätä, sillä sisäpiirin toimijoilla on tietoa	Eri toimintakulttuurien huomioon ottaminen on tiedottamisessa myös tärkeää. Tietoa on saatu, mutta täytyy pitää huoli siitä, että tiedottaminen kehittyi.

		<p>kyllin, mutta se voi jäädä liian pienen joukon käyttöön</p> <p>Tietoa on, mutta voi olla, että se on liian yksipuolisesti toiminnan toteumaa kuvaavaa ei niinkään tarpeita kartoittavaa. Tuota puolta pitäisi kehittää.</p> <p>Johtoryhmäläiset saavat paljonkin tietoa, mutta miten on muiden laita?</p>	
--	--	--	--

5.6 Miten evästäisit hankkeessa toimivia vuoden 2009 osalta? Kaikki mahdolliset ehdotukset ovat tervetulleita.

	Työntekijä	Suunnittelija, johtaja tms.	Yhteistyökumppani
Kommentteja	Toiminta on kehittymässä koko ajan.		
Kehitettävää	<p>Hanke on jo nykyisellään hieno asia ja kehitystä pitäisi tuottaa hitaasti ja harkiten, jotta ei olisi vain paljon puhetta ja vähän tekoja.</p> <p>Terveystieteiden panoksen lisääminen ja mm. skype:n käytön ottaminen toimintaan mukaan olisi hyvä asia.</p>	<p>Apuohjaajatoiminnan kehittäminen olisi tärkeää.</p> <p>Verkostoitumisen ja tunnettavuuden lisääminen olisi tärkeää.</p> <p>Näkyvyyttä, tiedottamista jne. pitäisi tuottaa enemmän.</p> <p>Verkkonuorisotyötä tekevien nuorisotyöntekijöiden tukemista tulisi kehittää erityisesti haastavissa asiakastilanteissa.</p>	<p>Yhteistyö ei saa johtaa toiminnan viranomaistumiseen.</p> <p>Kynnys pidettävä alhaalla.</p> <p>Nuoria tulisi pitää koko ajan kehittämisessä mukana.</p> <p>Muita kuntia pitää saada mukaan toimintaan, jotta siitä tulee todellinen vaihtoehto ja kyllin kattava ja monipuolinen.</p> <p>Pitäisi tuottaa todellisia ja</p>

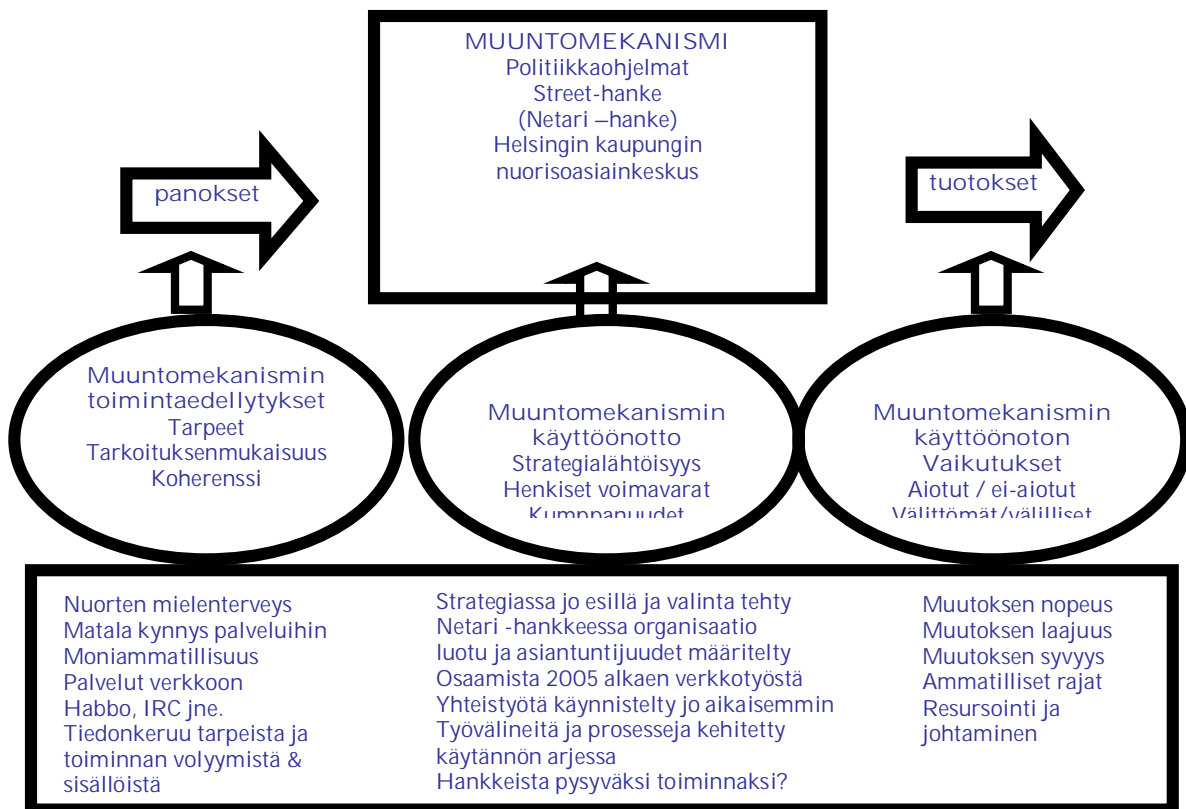
		<p>Netarin toiminnan ulkoistamista pitäisi miettiä. Kyseessä on valtakunnallinen hanke ja olisi aika jo suuntautua johonkin uuteen.</p> <p>Hankkeen kriittinen arviointi pitäisi tehdä jossain vaiheessa.</p> <p>Muidenkin vapaaehtoistyötä tekevien yhdistysten jne. liittäminen mukaan toimintaan.</p> <p>Pitäisi arvioida, voisiko joku pienempi kunta olla toiminnan toteuttajana ja vastuullisena.</p>	<p>konkreettisia toimintamalleja, kuten hankkeen tavoitteisiin on kirjattu.</p> <p>Sivusta ohjaamisen pitäisi loppua ja tulisi rakentaa toimiva johtamismalli hankkeelle. Työntekijöiden osaamista tulisi vahvistaa.</p> <p>Yhteisiä kokouksia säännöllisin välein, jotta tieto kulkee ja voi keskustella.</p> <p>Uuden työalustan käyttöönottoon tulisi suhtautua maltilla ja osallistua kehittämiseen, jotta saadaan aikaan mahdollisimman toimiva ratkaisu.</p>
--	--	---	--

5.7 Voit vielä halutessasi kirjoittaa kommenttisi oheiseen tilaan koskien hankkeen 2008 toteutusta tai 2009 meneillään olevaa jatkohanketta:

	Työntekijä	Suunnittelija, johtaja tms.	Yhteistyökumppani
Evästyksset	Toive siitä, että voisi olla yhdessä kehittämässä tunnuslukuja kerääviä lomakkeita tiedonkeruuseen.	<p>Työvälineisiin ja – edellytyksiin voisi kiinnittää jatkossa paremmin huomiota.</p> <p>Henkilöjohtamisen kehittämiseen tulisi kiinnittää myös huomiota, sillä kehittämisessä on usein voimakkaita persoonia, joiden johtamisvalmiudet eivät välttämättä kohtaa arjen</p>	Ministeriöltä toivotaan tukea jatkossakin. Vuoden tai kahden hanke ei vielä riitä, vaan tarvitaan pitkäjänteistä kehittämistä.

		<p>tarpeita. Mukana olevien kaupunkien edustajat voisivat olla kriittisempiä, kysyä enemmän ja heidän tulisi uskaltaa kyseenalaistaa asioita enemmän.</p> <p>Työntekijöiden itseohjautuvuus on ollut suurta.</p> <p>Toivotaan, että ei ole pelkkä hanke, vaan että tulee pysyväksi toiminnaksi.</p>	
--	--	---	--

6
KEHITTÄMIS-
EHDOTUKSET
JA
POHDINTA



Kuvio 4: Arvioinnin prosessi, kohteet ja havaintoja

Hanke vai vakiintunut toiminta?

Tulevaisuutta silmällä pitäen, koko verkossa tapahtuvan moniammatillisen nuorisotyön hankeryppään siirtäminen vakiintuneeksi toiminnaksi alkaa olla ajankohtaista. Erilaisin hankerahoituksin ja kokeiluoin edennyt toiminnan kehittäminen pala palata on tuottanut mielenkiintoisen ja varmasti erittäin tarpeellisen toimintamallin, jonka hiominen moniammatilliseksi yhteistyömalliksi on lähitulevaisuuden tärkein tehtävä. Kehittämiseen tarvitaan monen eri tahon yhteistyötä, korkean tason sitoutumista ja ennen kaikkea

kunnollisia resursseja, sillä kokeiluina ja innostuksella aloitettu ammatillisen työmallin kehittäminen ei välttämättä onnistu jatkossa nykyisen kokoisilla ja kovin käytännönläheisellä toimintamallilla.

Käytännönläheisessä kehittämisessä on ollut ensiarvoisen tärkeää, että sekä toimijat että nuoret asiakkaat ovat antaneet merkittävän panoksensa ja uuden tiedon osaamisensa kunnallisen toimialan käyttöön. Innostus on ollut suurta ja toiminnassa on ollut vauhtia ja rajoja rikkovia kokeiluja. Se, miten kaikki tieto ja osaaminen jalostetaan ammattityön osaksi ja uusien ammattilaisten koulutuksen sisällöiksi vaatii huomattavasti merkittävämpiä päätöksiä ja toiminnan institutionalisoimista – positiivisessa mielessä.

Jatkossa entistä huolellisempi ja suunnitelmallisempi toiminnan elementtien ja palveluiden sisällön ja toteuttamismallien analyysi ja lopullinen konseptin kehittäminen ovat väistämättä edessä.

Verkkonuurisotyön yhteistyökokonaisuuteen on liittynyt 12/2008 mennessä jo 18 kuntaa ja suuntaus on edelleen kasvava. Toiminnan laajentamisen suunnittelu ja prosessin valmistelu on haastava hanke. Siinä kohtaavat, ei ainoastaan eri ammatikuntien työtapojen perinteet, vaan myös eri kuntien toimintatavat, resurssit ja valmiudet ottaa jälleen uusi ja myös resursseja vaativa toiminta uskottavasti haltuun.

Resursointi ja johtaminen?

Street –hankkeen toteutus on alkanut suunniteltua hitaammin. Vauhtia on onnistuttu kirimään lähelle suunniteltua toisena toteutusvuotena (2009). Alkuperäisestä suunnitelmasta on kuitenkin jouduttu tinkimään melkoisesti käytännön rationaliteettien astuttua esiin. Periaatteessa yhden hankkeeseen palkatun asiantuntijan resursseilla hanke on aivan liian heikoissa kantimissa, vaikka työntekijä tekeekin parhaansa ja keskittyy asiantuntevasti olennaiseen. Liittyminen jo olemassa olevaan, valtakunnallisen hankkeen oheen, on varmasti antanut lisää tilaa ja voimavaroja Street –hankkeen eteenpäin viemiselle.

Keskustelut siitä, onko valtakunnallisen hankkeen paikka Helsingin kaupungin nuorisotoimi ja pitäisikö muutenkin koko verkossa tapahtuva nuorisotyö siirtää valtion kustannettavaksi on omiaan hajottamaan ja hämärtämään teemoiltaan ja toiminnaltaan modernin ja erittäin tärkeän asian horisonttia. Lyhyet määräaikaiset työsuhteet, joiden logiikka on avustusrahojen logiikkaa, painottaa samaa ongelma-alueita. Asiantuntijaryhmän johtaminen on myös osoittautunut ajoittain kitkaiseksi, sillä samaan aikaan kun päivittäinen johtaminen on arkea, pitää asiantuntijoiden olla monessa mukana ja ottaa kantaa tärkeisiin linjanvetoihin. Nopeat ja innovatiivisiksi koetut päätökset voivat toisaalta olla viitettä poukkoilevasta ja hakevasta

päätöksenteosta, jossa johtaminenkin saa tuen sijasta hajottavia ja tiedon kulkua hajottavia piirteitä. On tärkeä muistaa, että haasteet kasvavat eksponentiaalisesti siirryttäessä mahdollisesti nykyistä suuremman mittakaavan kehittämiseen. Tällöin oman asiantuntija- ja tuotekehittäjäryhmän johtamisessa ei saa olla ylimääräistä kitkaa.

Moniammatillinen yhteistyö ja mallintaminen?

Moniammatillinen yhteistyö on käynnistynyt käytännön tasolla. Työmalleja on uskallettu hakea yhdessä arjessa ja tulokset ovat rohkaisevia. Kyseessä on kuitenkin toisaalta vasta pienimuotoinen kokeilu, jonka laajentaminen arkisemmaksi toimintamalliksi on vielä kokematta. Toiminnan onnistumisen puolesta puhuu se, miten Helsingin kaupungin terveystoimessa on otettu vankka kanta asian puolesta. Street –hankkeeseen liittyen terveydenhoitajakokeilu on onnistunut lisä hankeryppäessä.

Nuorten mielenterveyden palveluiden ja ennaltaehkäisevän työotteen kehittäminen on valitettavasti jäänyt 2008 liki täysin alkamatta. Yhteistyötä on vaikea käynnistää ennalta jo kovin kuormittuneen mielenterveyssektorin asiantuntijoiden kanssa. Samoin sosiaalitoimi on loistanut poissaolollaan. Tässä yhteydessä lienee perusteltua kysyä, milloin ja miten ko. sektorit kokevat kyllin suuren paineen astua edes saman pöydän ääreen keskustelemaan asiasta? Poliitiikkaohjelmat ja ministeriöiden suunnitelmat sisältävät aiheeseen liittyen useita tärkeitä kannusteita ja huolen ilmaisuja. Kentälle saakka ja toiminnan kehittämiseen asti huoli ei ole vielä kantautunut kyllin vahvasti tuottaakseen aloitteita ja kokeiluja.

Mallintaminen saa vielä odottaa. Sen aloittamiseksi hankkeessa pitäisi tehdä selkeitä päätöksiä. Uudenlaisen ammattityön otteen kokeilu käytännössä ja samaan aikaan tapahtuva mallintaminen onnistuu harvoin yksiltä ja samoilta toimijoilta. Hankkeen osalta ei ollut löydettävissä tietoa siitä, miten keskeinen tavoite aiotaan toteuttaa – ei edes siitä, miten ja milloin mallintamista on tarkoitus aloittaa tekemään.

Tiedon tulvasta tietoiseen analyysiin ja strategialähtöisen työskentelyn ideaali?

Tutkimuksellisen ja kehittävän työotteen toteuttaminen ei ole välttämättä helppoa. Street –hankkeessa on erityisen ansiokasta se, miten toimintaa tuotetaan asiakkaiden, nuorten kanssa yhdessä ja koko ajan asiakasta kuunnellen ja kunnioittaen nuorten maailmankuvaa. Edellä kuvattu toimintatapa ei ole itsestään selvyys – päinvastoin. Kuntasektorilla ja julkisten palveluiden osalta saamme liiankin usein todistaa asiakkaan äänen sammuttavan ja asiantuntijuudellaan jyräävän ammattilaisen yksinvaltaista toimintaa.

Moni ammattiryhmä voisi oppia nuorisotoimen tavasta työskennellä ajassa ja tämän hetken virtuaalisia palveluja notkeasti hyväksi käyttäen.

Hankkeessa on kerätty koko ajan paljon tietoa. Tiedon hyödyntäminen ja keräämisen perusteet ovat sen sijaan jääneet taustalle. Viimeistään tässä vaiheessa, vuoden 2009 keväällä, hankkeen tiedonkeruu ja analyysi pitäisi saada toimivammaksi. Mikäli hankkeessa halutaan saada todennettua tietoa toiminnan onnistuneisuudesta, kehitystarpeista jne. olisi hyvä laatia huolellinen ja kattava tutkimus- ja kehittämissuunnitelma, joka perustuisi kerättävän toimintatiedon käyttöön.

Politiikkatason ohjelmista on luettavissa oheisen Street -hankkeen tilaus. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus on ottanut haasteen vastaan ja laatinut pala palalta kooten monipuolisen hankeryppään kokeillakseen uudenlaisia toimintatapoja uudenlaisilla areenoilla nuorten kanssa yhdessä. Strategiataason toiminta on olemassa, mutta päätösten tasolla jonkinasteinen epäsuhta on selkeästi olemassa tavoitteiden, toimintapolitiikan, aikajänteen ja arjen resursoinnin välillä. Nuoriso-, sosiaali- ja terveydenhuollon työtä muokkaava ja radikaalisti uusia toimintatapoja esiin nostava hanke ei pääse parhaimpaan mahdolliseen tulokseen, ellei sen paikkaa, laajuutta ja organisaation sitoutumisen astetta ja aikajännettä ratkaista kuluvan vuoden 2009 aikana. Vasta selkeä päätös mahdollistaa maksimaalisen suunnitelmallisuuden ja korkeatasoisen linjauksen verkossa tapahtuvan moniammatillisen nuorisotyön tulosta peruuttamattomasti osaksi tämän päivän ja tulevaisuuden modernia toimintamallia.

KIRJALLISUUS

Petri Virtanen 2007, ARVIOINTI Arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntäminen, Edita.

MATERIAALIT

Galtsu Netari-ohjaajan anonymikeskustelulomake syksy 2008

IRC-Galleria raportti

Netari esillä 2008

Netari.fi Verkkonuorisotyön käsikirja

Netari.fi – syksy 2008, Valtakunnallinen Netari-koulutus (esitysmateriaalia)

Netarin toimintakertomus 2008

Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön hanke (esite)

Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön hanke, Hankesuunnitelma 2008-2009

Netarin moniammatillisen verkkonuorisotyön yhteistyön suunnitelma keväällä 2008

Sosiaali- ja Terveysministeriö, Terveiden edistämisen määrärahoista, Hanke-ehdotus vuodelle 2008

Sosiaali- ja Terveysministeriö, Terveiden edistämisen määrärahoista, Hanke-ehdotus vuodelle 2009

Sosiaali- ja Terveysministeriö, Hankkeen loppuselvitys vuodelta 2008

Tiedote: Selvitys Suuri osa nuorista toivottaa poliisin ja nuoriso-ohjaajan tervetulleiksi omiin verkkoyhteisöihinsä

Webropol (vuoden 2008 aikana käytössä olleet kyselyt, tiedonkeruuvälineet ja kertynyt data)

NETARIN JOHTORYHMÄN JÄSENET

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus

Lasse Siurala, nuorisotoimenjohtaja

Suvi Kuikka, verkkopalvelupäällikkö

Leena Tuuttila, projektisuunnittelija (valtakunnallinen Netari-toiminta)

Virpi Palviainen, projektisuunnittelija (moniammatillinen Netari-toiminta)

Espoon kaupungin nuorisotoimi

Lasse Talasma, nuorisotoimenjohtaja

Jukka Paju, nuorisoasiainpäällikkö

Vantaan kaupungin nuorisopalvelut

Eija Ahola, nuorisotoimenjohtaja

Ari Tossavainen, nuorisoasiainpäällikkö

Oulun kaupungin nuorisoasiainkeskus

Jarmo Laitinen, suunnittelupäällikkö

Tampereen kaupungin nuorisopalvelut

Jorma Mertanen, nuorisopalvelujohtaja

Helsingin kaupungin terveyskeskus

Antti Iivanainen, terveysasemien johtaja

varajäsen: Tuula Kauppinen, johtava ylihoitaja

Helsingin kaupungin sosiaalivirasto

Riitta Vartio, perhekeskuspäällikkö

Viestintä- ja liikenneministeriö

Kirsi Miettinen, neuvotteleva virkamies

Etelä-Suomen lääninhallitus

Ullrike Hjelt-Hansson, yksikön päällikkö, sivistystoimen tarkastaja

varajäsen: Pia Tasanko, ylitarkastaja

Suomen kuntaliitto

Kari Sjöholm, erityisasiantuntija

varajäsen: Johanna Selkee, tutkija

Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak)

Juha Makkonen, lehtori